

**Oikeustieteellisen tiedekunnan
tohtoripromootio
toukokuun 14. päivänä 2010**

**Juridiska fakultetens
doktorspromotion
den 14 maj 2010**

Promootio yliopiston juhlasalissa

(Promootiokahvit)

Juhlaväki alkoi jo hyvissä ajoin kokoontua yliopistolle puolilta päivin alkavaa promootiojuhlaa varten. Tiedekunnalle, riemutohtoreille, kunniatohtoreille ja promovoitaville väitelleille tohtoreille oli ennen tilaisuuden alkua järjestetty promootiokahvit juhlasalin lämpiöön ja lehtisaliin.

(Promootio-ohjelma juhlayleisölle juhlasalin ovien viereen asetetuilla pöydillä, airuet ojentavat ohjelman tilaisuuteen saapuville)

Juhlayleisön asettuessa juhlasalissa vähitellen paikoilleen järjestäytyi akateeminen juhlakulkue konsistorinsalin viereisissä tiloissa. Kellon tultua 12 astui juhlakulkue saliin yliairut, professori *Heikki Pihlajamäen* johdolla.

Vanhan tavan mukaan tulivat hänen jäljessään kulkueen kärjessä ensin yliopiston kaksi pedelliä kantaen yliopiston hopeavaltikkoja ja sen jälkeen yliopiston johto, kansleri *Ilkka Niiniluoto*, rehtori *Thomas Wilhelmsson*, vararehtorit ja heidän jälkeensä hallintojohtaja, tiedekuntien dekaaneja, professoreja ja muita opettajia ja virkamiehiä.

Tämän jälkeen saapuivat kulkueena saliin promovoitavat tohtorit promoottori *Urpo Kankaan* johdolla, ensimmäisenä riemutohtorit väittelyjärjestyksessä, sen jälkeen vihittävät kunniatohtorit, väitelleet tohtorit ja heidän jälkeensä kulkueen viimeisenä juhlamenojen ohjaaja *Jaana Norio-Timonen*. Kulkueen saapuessa taustalla soi *Jean Sibeliuksen* Andante festivo.

Kun kulkue oli asettunut paikoilleen, promovoitavat riemutohtorit ja kunniatohtorit salin oikealle ja väitelleet tohtorit vasemmalle puolelle, ja promoottori nousut puhujakorokkeelle, soittivat Ylioppilaskunnan Soittajat kapellimestari *Jaakko Haapaniemen* johdolla promootioaktin aluksi *Jean Sibeliuksen* Elegian sarjasta Kuningas Kristian II op. 27.

Tämän jälkeen piti
promoottori Urpo Kangas seuraavan puheen:

Legáti excellentíssimi!
Cancellárie Reverendíssime!
Réctor Magnífice!
Professóres doctíssimi!
Promovéndi illustríssimi!
Dóminae dominíque!

Promootiolla voi olla monta eri merkitystä. Promootio on akateeminen juhla, jolla yliopisto viestii yhteiskunnallisesta merkityksestään muille instituutioille. Promootio on korostetusti niiden henkilöiden juhla, jotka ovat suorittaneet korkeimman yliopistollisen tutkinnon. Promootiolla yliopisto voi osoittaa kunnioitustaan niille henkilöille, joiden antamaa panosta tieteelle ja yhteiskunnalle se erityisesti arvostaa. Mutta promootion varjolla on mahdollista harjoittaa myös politiikkaa. Erityisen selvästi tämä kävi ilmi lainopillisen tiedekunnan tohtoripromootioissa vuosina 1948 ja 1955. Molemmissa promootioissa vihittiin kunniatohtoreiksi henkilöitä, joilla oli oma roolinsa sotasyllisyysoikeudenkäynnissä.

Suomi allekirjoitti syyskuun 19 päivänä 1944 Suomen ja Neuvostoliiton ja Neuvostoliiton liittolaisen Ison-Britannian kanssa välirauhansopimuksen, joka saatettiin Suomessa voimaan syyskuun 23 päivänä 1944 annetulla lailla. Välirauhansopimuksen 13 artiklassa Suomi sitoutui olemaan Liittoutuneiden Valtojen kanssa yhteistoiminnassa sotarikoksista syytettyjen henkilöiden pidättämiseksi ja tuomitsemiseksi. 13 artikla johti sotaan syyllisten rankaisemisesta annetun lain säätämiseen ja sen nojalla sotasyllisyysoikeuden asettamiseen syyskuun 14 päivänä 1945.¹

Oikeusministeri *Urho Kekkonen* lähetti lainopilliselle tiedekunnalle vielä samana päivänä lyhyen kirjeen, jossa hän pyysi tiedekuntaa kiireellisesti toimittamaan sotasyllisyysoikeuden jäsenen ja varajäsenen vaalin. Professori *Veli Merikoski* katsoi lainsäätäjän ylittäneen toimivaltansa rajat säätäessään lain sotaan syyllisten rankaisemisesta. Merikosken mukaan ”lainsäätäjäkään ei ole onnipotens. Lainsäätäjän vallan rajoja on tietysti vaikea tarkoin määrätä, mutta helppo on osoittaa, että lainsäätäjän valta ei ole rajaton. Ajatelkaamme esim., että lainopillisen tiedekunnan jäsenet lailla velvoitettaisiin julkisesti antamaan korvapuusti sodanaikaiselle tasavallan presidentille. Emme noudattaisi sellaista lakia sen vuoksi, että se olisi liian räikeässä ristiriidassa oikeuskäsityksemme kanssa.” Merikosken vastustuksesta huolimatta tiedekunta valitsi keskuudestaan sotasyllisyysoikeuden varsinaiseksi jäseneksi professori *Kaarlo Kairan* ja varajäseneksi professori *Arvo Sipilän*.

Sotasyllisyysoikeuden puheenjohtaja oli suoraan sotasyllisyysoikeuden nojalla korkeimman oikeuden presidentti. Korkeimman oikeuden presidenttinä toimi tuolloin varatuomari *Nils Hjalmar Neovius*. Neovius oli tiukka laillisuusmies, joka oli erotettu jo kerran Viipurin hovioikeuden notaarin virasta hänen vastustettuaan *Nikolai II:n* vahvistamaa vuoden 1912 yhden-

¹ HE 54/1945 vp. laiksi sotaan syyllisten rankaisemisesta 8.9.1945.

vertaisuuslakia, joka antoi Venäjän alamaisille, jotka eivät olleet Suomen kansalaisia, samat oikeudet kuin suomalaisille. Uppiniskainen Neovius istui vuosina 1913–1914 tämän vuoksi pahamaineisessa Krestyn vankilassa. Neovius oli nimitetty korkeimman oikeuden presidentiksi vuonna 1940, ja hän oli ollut antamassa korkeimman oikeuden lausuntoa perustuslakivaliokunnalle sotasyllisyykslaista elokuussa 1945.² Neoviuksen allekirjoittaman lausunnon mukaan ehdotettu laki sisälsi niin monia ja perustavaa laatua olevia poikkeuksia hallitusmuodosta ja yleisesti hyväksytyistä oikeusperiaatteista, ettei sitä voitu oikeudelliselta kannalta pitää Suomen valtiojärjestykseen soveltavana. Tämä lienee ainoa korkeimman oikeuden lausunto, johon Neuvostoliitto on ilmoittanut tyytymättömyytensä.

Neoviuksen puheenjohtajuus sotasyllisyysoikeudessa ei kestänyt kauaa. Sotasyllisyyslaki ei sisältänyt säännöksiä siitä, missä järjestyksessä sotasyllisyysoikeuden jäseneksi määrätty henkilö saattoi kieltäytyä siitä tehtävästä, johon hänet oli valittu tai joka hänelle suoraan lain nojalla kuului. Taitavana juristina Neovius päätti käyttää hyväkseen tätä porsaanreikää. Hän erosi korkeimman oikeuden presidentin tehtävästä joulukuun 5 päivänä 1945 terveydellisiin syihin vedoten. Laillista laatua olleen taudin taltuttua nopeasti Neovius jatkoi lakimiesuraansa neuvottelevana lakimiehenä. Hän eli korkeaan ikään ja kuoli vasta vuonna 1960. Varsin yleinen onkin käsitys, jonka mukaan Neovius ei omantunnonsyistä voinut osallistua sotasyllisyysoikeuden työskentelyyn. Lainopillinen tiedekunta kunnioitti Neoviuksen elämäntyötä promovoinnalla hänet kunniatohtoriksi joulukuun 14 päivänä 1948. Viesti oli selkeästi poliittinen, vakaumuksensa mukaan toiminut Neovius nostettiin sankarikaartiin.

Sama tiedekunnan promotio johti kuitenkin avoimeen poliittiseen konfliktiin tiedekunnan sisällä. Konflikti liittyi kiinteästi korkeimman oikeuden uuden presidentin valintaan, joka oli tapahtunut joulukuussa 1945. Virantäyttöasetelma oli kaikkien tehtävään ajateltavissa olevien kannalta mahdollisimman epämieluisa, eikä virkaan ollutkaan tunkua. Sen, joka suostui toimimaan korkeimman oikeuden presidenttinä, tuli samalla antaa suostumus toimia sotasyllisyysoikeuden puheenjohtajana. Tämän vaatimuksen presidentti *Juho Kusti Paasikivi* oli asettanut korkeimman oikeuden presidentin virkaan nimittämiseksi. Vaaditun suostumuksen oli valmis antamaan korkeimman oikeuden jäsen, oikeusneuvos *Oskar Möller*. Paasikivi nimitti Möllerin korkeimman oikeuden presidentiksi ja Möller toimi hamaan loppuun saakka myös sotasyllisyysoikeuden puheenjohtajana. Hän tuomitsi vankeuteen muiden ohella presidentti *Risto Rytin*, professori *Toivo Mikael Kivimäen* ja Rytin hallituksen entisen ulkoministerin *Väinö Tannerin*.

Lainopillisessa tiedekunnassa syttyi ilmiriita siitä, oliko mahdollista Neoviuksen ohella promovoida kunniatohtoriksi myös korkeimman oikeuden presidentti Oskar Möller. Kaikkein jyrkimmin Möllerin promovointia vastusti IKL:n johtotehtävissä toiminut rikosoikeuden professori *Bruno A. Salmiala*, joka vuonna 1936 oli halunnut panna lopulliset sulut marxilaiselle myrkyntylvölle ja vaatinut IKL:n ohjelmasta poistettavaksi maininnan, jonka mukaan kansanliikkeen tarkoituksena on toimia lain ja oikeuden pohjalta. Salmiala oli 1930-luvulla korosta-

² KKO:n 28.8.1945 päivätty lausunto perustuslakivaliokunnalle 1945 Vp s. 15–17.

nut oikeuslaitoksen puolueettomuutta seuraavin sanoin: ”Onhan oikeuslaitoksemme puolueettomuus ja sen viranhaltijain pätevyys sellainen seikka, joka jos mikään on pidettävä koskemattomana ja pyhänä. Sillä jos se horjuu, niin mihin tässä maassa enää voi luottaa?”. Salmialan asenne ei ollut muuttunut 1940-luvun puoliväliin tultaessa. Hän piti sotasyllisyysoikeutta laittomana. Salmialan mukaan sotasyllisyysoikeudenkäynnin puheenjohtajana toimineelle korkeimman oikeuden presidentille ei olisi tullut myöntää kunniatohtorin arvoa, ”koska häneen nähden ei ole olemassa niitä perusedellytyksiä, joita kunniatohtorin arvon myöntäminen välittömästi edellyttää.” Salmialan kanssa samoilla linjoilla oli kansallisen kokoomuksen entinen puheenjohtaja, professori *Kyösti Haataja*. Salmiala protestoi Möllerin valintaa kunniatohtoriksi eikä lainkaan saapunut yliopiston pienen konsistorin istuntosaliin, jossa promootiotilaisuus pidettiin joulukuun 14 päivänä 1948. Poisjäämisensä syyksi Salmiala ilmoitti nimenomaisesti Möllerin promovoinnin kunniatohtoriksi.

Sotasyllisyysoikeudenkäynnissä viiden vuoden vankeustuomion saanut professori Toivo Mikael Kivimäki oli päässyt ehdonalaiseen vapauteen elokuussa 1948 kärsittyään puolet rangaistuksestaan. Hän ei ollut vielä palannut hoitamaan professorin virkaansa vuoden 1948 promootion aikaan, eikä asiakirjoista ilmene, oliko Kivimäki paikalla todistamassa sitä, miten hänen tuomitsijastaan tehtiin hänen oman tiedekuntansa kunniatohtori. Salmiala ehdotti huhtikuun 8 päivänä 1949 tiedekunnalle osoittamassaan kirjeessä, että tiedekunta tekisi aloitteen tasavallan presidentille Kivimäen armahtamiseksi, koska Kivimäki oli estetty hoitamasta virkaansa ehdonalaisen vapausrangaistuksen vuoksi. Asia oli esillä tiedekunnan kokouksessa toukokuun 6 päivänä 1949. Tasavallan presidentti Paasikivi armahti Kivimäen toukokuun 19 päivänä 1949 ja jo seuraavassa tiedekunnan kokouksessa sotasylliseksi leimattu Kivimäki istui omalla vakiopaikallaan.

Lainopillinen tiedekunta oli järjestänyt promootioita vain harvakseltaan, mutta vuoden 1948 promootion jälkeen pitkään taukoon ei ollut aihetta. Tasavallan presidentti Juho Kusti Paasikivi oli väitellyt toukokuun 9 päivänä 1901 ja saanut tohtorin arvon saman kuun lopussa. Tiedekunnalle tarjoutui mahdollisuus promovoida historiansa ensimmäinen riemutohtori. Promootiota suunniteltiin jo 1950-luvun alussa, mutta se järjestettiin vasta vuonna 1955. Virallisesti promootioon oli useita syitä. Ne kaikki liittyivät professori *Aarne Rekolan* laati-man muistion mukaan tavalla tai toisella siihen, että muiden Pohjoismaiden yliopistot olivat osoittaneet kunnioitusta ”meidän maatamme, sen lakimieskuntaa ja yksityisiä lakimiehiä kohtaan”. Lainopillinen tiedekunta ei ollut koko valtiollisen itsenäisyyden aikana eikä pitkiin aikoihin sitä ennenkään promovoinut ulkomaista tutkijaa kunniatohtoriksi. Rekolan mukaan jo vastavuoroisuus edellytti sitä, että nyt niin tuli menetellä. Promootiolla oli tarkoitus lujittaa kaikin tavoin niitä kulttuurisiteitä, jotka yhdistäisivät Pohjolan maita ja niiden lakimiehiä yhä lähemmäksi toisiaan.

Paasikiven promovointi riemutohtoriksi oli itsestään selvää. Sen sijaan samanlaista konsensusta ei saavutettu siitä, keitä tulisi valita kunniatohtoreiksi. Bruno A. Salmiala ehdotti, että kunniatohtoriksi promovoitaisiin sotasyllisyysoikeudenkäynnissä tuomittu tasavallan enti-

nen presidentti Risto Ryti. Tiedekunta ei uskaltanut tätä askelta ottaa. Neljä päivää ennen juhlallisuuksia Salmiala saneli tiedekunnan kokouksen pöytäkirjaan seuraavan lausuman: ”Syvästi yliopiston ja lainopillisen tiedekunnan arvoa alentavaa on ollut, ettei poliittisista syistä – tämän perustelun ilmoitti nimenomaan dekaani – katsottu voitavan promovoida kunniatohtoriksi presidentti Risto Rytiä, joka ratkaisevasti vaikutti kansamme ja maamme hyväksi sen raskaana kohtalon hetkenä. Promotio, jonka pitäisi olla suuri ja vakaa hengen juhla, on nyt valmisteluasteellaan saanut hyvin ikävän luonteen.”

Mutta tiedekunnalla oli kuitenkin rohkeutta promovoida kunniatohtorikseen yksi sotasyyllinen, Väinö Tanner, jonka pääsyä ehdonalaiseen vapauteen oli Moskovan radiossa marraskuussa 1949 kutsuttu ”suoranaisesti myönnytykseksi kaikkein mustimmille taantumusvoimille”. Tämä ei häirinnyt Rekolaa. Hänen mielestään oli selvää, että ”tuomari Väinö Tanner on vaikuttanut tämän maan yhteiskunnallisen elämän kehitykseen ehkä syvemmältä ja voimakkaammin kuin kukaan muu nykyään elävä suomalainen. Meillä on syytä – kunkin omista yhteiskuntapoliittisista käsityksistä riippumatta – antaa tunnustus Tannerin 1920–30-luvun yhteiskuntarauhaa rakentavalle toiminnalle ja olla iloisia siitä, että tämä työväenliikkeen suuri vanha mies on opinnoiltaan myös lakimies.”

Vuoden 1955 promotio järjestettiin joulukuun 14 päivänä 1955 yliopiston suuressa juhlassa. Tunnelma oli hyvin jännittyneenä. Ylioppilaiden keskuudessa liikkui huhu, jonka mukaan Paasikivi ei tulisi vastaanottamaan riemutohtorin arvoa. Huhu osoittautui perättömäksi. Paasikivi oli taivuteltu saapumaan tilaisuuteen ehdolla, ettei Tanner puhu promotiossa eikä promotioillallisilla sanaakaan. Tannerin ja Paasikiven välit olivat olleet kireät siitä lähtien, kun sotasyyllisyysoikeudenkäynnissä mm. Tanner ja Kivimäki oli päästetty marraskuun 15 päivänä 1945 tehdyllä välipäätöksellä vastaamaan vapaalta jalalta. Valvontakomission päällikkö toveri *Zdanov* oli varoittanut Paasikiveä etukäteen siitä, että ketään syylliseksi epäiltyä ei saa päästää oikeudenkäynnin aikana vapaaksi. Paasikivi antoi sotasyyllisyysoikeuden ymmärtää, että sen oli otettava Tannerin ja Kivimäen vapauttamista koskenut ratkaisu uudelleen käsiteltäväksi. Sotasyyllisyysoikeus määräsi joulukuun 21 päivänä 1945 Tannerin ja Kivimäen uudelleen vangittaviksi. Tanner piti vangitsemiseensa syypäänä viime kädessä Paasikiveä, ja Paasikivi oli tästä tietoinen. Kun Tanner vastoin odotuksia ryhtyi puhumaan promotioillallisilla Kalastajatorpalla, näin kertoo tilaisuuden airut, Paasikivi nousi hermostuneena ylös. Rouva *Alli Paasikivi* yritti kiskoa hihasta kiivasluontoista puolisoaan istumaan, mutta turhaan. Paasikivi poistui kesken juhlaillallisten. Paasikivi oli niin hermostunut Tannerin puheesta, että horjahti pahasti lähtiessään Kalastajatorpalta sillä seurauksella, että hänen presidentilliset tekohampaansa lensivät ulos hänen suustaan. Etsintöjen jälkeen hampaat löytyivät ja Paasikivi saattoi laittaa ne takaisin suuhunsa. Suomella oli hetken aikaa todistettavasti hampaaton presidentti.

Helsingin yliopiston lainopillinen tiedekunta ei voinut promovoida kunniatohtorikseen Toivo Mikael Kivimäkeä, koska hän oli väitellyt samassa tiedekunnassa. Oikeustieteellinen tiedeyhteisö jatkoi kuitenkin sotasyyllisyysoikeudenkäynnissä tuomittujen juristien promoimista

kunniatohtoriksi vuonna 1962. Turun yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta promovoivat ensimmäiseksi kunniatohtorikseen Toivo Mikael Kivimäen. Sotasyällisysoikeudenkäynnissä tuomitut juristit Tanner ja Kivimäki eivät koskaan menettäneet kunniaan oikeustieteellisen tiedeyhteisön silmissä. Siitä heidän promovoimisensa on riidaton osoitus. Kun Turku vielä promovoivat vuonna 1973 kunniatohtorikseen sotasyällisysoikeudenkäynnin erillislain valmistelusta oikeusministerinä vastanneen Urho Kaleva Kekkonen, väliverho sotasyällisysoikeudenkäynnin ylle oli laskeutunut.

Verhoa raotettiin uudelleen korkeimman oikeuden ratkaisulla KKO 2008:94. Korkein oikeus katsoi ratkaisussaan, ettei sotasyällisysoikeudessa annetun tuomion purkaminen kuulunut korkeimman oikeuden toimivaltaan. Tästä päätöksestä on Väinö Tannerin pojan poika valittanut Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen. Päätökseen liittyen oikeusministeriö antoi oikeustieteen tohtori *Jukka Lindstedtin* ja oikeustieteen lisensiaatti *Stiina Löytömäen* tehtäväksi laatia selvityksen sotaan syllisinä tuomittujen oikeudellisen kohtelun mahdollista- neesta lainsäädännöstä, oikeudenkäynnistä ja tuomioista oikeusvaltion periaatteiden näkö- kulmasta. Perusteellinen selvitys, joka valmistui keväällä 2010, päättyi hyvin maltillisiin tutki- joiden suosituksiin siitä, miten sotasyällisysoikeudenkäyntiin tulisi jälkikäteen suhtautua.

Promootiopoliittikka ei ole täysin haudattu politiikan laji. Jokaista promootiota edeltää kun- niatohtoreiden ehdokasasettelu. Kaikista hyvistä ehdokkaista on valittava parhaat ja ratkai- sun tekeminen on aina punnintaratkaisu. Lopullinen päätös on se ratkaisu, jonka takana ko- ko tiedeyhteisö seisoo yhtenä rintamana. Ratkaisu, johon tiedekunta on vuoden 2010 pro- mootiossa päätenyt, on huolellisen harkinnan tulos. Oikeustieteellisen tiedekunnan tämän päivän juhlatapahtuman merkitystä korostaa erityisesti se, että tiedekunnalla on kunnia promovoida kunniatohtoreiksi kaksitoista henkilöä Suomesta ja ulkomailta. Kukin heistä on tehnyt mittavia palveluksia oikeustieteelle tai työskennellyt oikeusturvan, demokratian ja yhteiskunnan taloudellisen hyvinvoinnin puolesta. Ne ovat kaikki sellaisia asioita, joiden va- rassa vahva oikeusvaltio voi turvata kansalaistensa oikeuksien toteutumisen. Tiedekunta arvostaa kunniatohtoreiksi vihittävien elämäntyötä ja haluaa tällä tavalla osoittaa kunnioi- tuksensa heidän merkittävälle panokselleen omalla työsarallaan.

Nuoret oikeustieteen tohtorit voivat tänään toimia solenniteettitodistajina, kun tiedekunta promovoivat riemutohtoriksi kolme henkilöä, joiden väitöksestä on kulunut yli viisikymmentä vuotta. Riemutohtoreista ensimmäisenä on väitellyt emeritusprofessori *Simo Zitting*, jonka väittelystä on kulunut jo yli 59 vuotta. Emeritusprofessori *Bengt Bromsin* ja emeritusprofes- sori *Toivo Sainion* väittelystä on kulunut yli 51 vuotta. Siihen aikaan, kun nyt vihittävät rie- mutohtorit väittelivät, väitöskirja hyväksyttiin eri päätöksellä ja vasta sen jälkeen väitelleelle lisensiaatille myönnettiin eri päätöksellä tohtorin arvo. Tohtorin arvon myöntämisestä nyt vihittäville riemutohtoreille on kulunut siitakin kaikkien kohdalla yli viisikymmentä vuotta. Toivottavasti mahdollisimman moni nuorista vihittävistä tohtoreista promovoidaan riemu- tohtoreiksi vuonna 2060 järjestettävässä oikeustieteellisen tiedekunnan juhlallisessa pro- mootiossa.

Som ett led i promotionen har ingått att hedersdoktors värdighet tilldelats förutom inhemska personer även utländska personer som meriterat sig inom juridiken. Särskilt representanter från våra nordiska grannländer, med vilka Finland har djupt rotade och levande kulturella band, har vid promotionerna tilldelats hedersdoktors värdighet. Det är en stor glädje för fakulteten att också vid denna promotion kunna tilldela fyra särskilt meriterade nordiska kolleger hedersdoktors värdighet.

Zur Promotionstraditionen gehört es seit jeher, nicht nur einheimischen sondern auch ausländischen Persönlichkeiten, die um die Jurisprudenz verdient gemacht haben, die Ehrendoktorwürde zu verleihen. Neben anderen Verdiensten hat die Fakultät dabei vor allem Wert auf die kulturellen und gesellschaftlichen Verbindungen gelegt, welche zwischen den in Betracht kommenden Personen und der finnischen Rechtswissenschaft sowie deren Repräsentanten bestehen. Die Fakultät ist es heute eine grosse Freude, zwei besonders verdienstvollen Kollegen, die das deutsche Sprachgebiet vertreten die Ehrendoktorwürde zuerkennen zu können.

The significance of today's festivities for the Faculty of Law are highlighted by the fact that the Faculty has the opportunity to confer honorary doctorates on twelve Finnish and international scholars, each of whom have made considerable contributions to legal science or have worked to enhance legal protection, democracy and economic wellbeing in society. These are all factors which a strong state based on rule of law relies on in its endeavours to secure the rights of its citizens on a far-reaching scale. The Faculty greatly appreciates their life's work and wishes to express its respect for their significant contributions to their fields by bestowing upon them the title of doctor honoris causa.

Promootiolupa

Ryhtyessäni nyt suorittamaan minulle tässä promootiossa kuuluvia vihkimistehtäviä pyydän ensiksi, vanhaa perinnäistapaa noudattaen henkilöstöjohtaja *Kira Ukkosta* lukemaan yliopiston Herra Kanslerin kirjeen, jolla tiedekunnalle on myönnetty lupa promootion järjestämiseen.

Henkilöstöjohtaja Ukkosen lukema suostumus kuului näin:

HELSINGIN YLIOPISTON KANSLERI

Tekee tiettäväksi:

Oikeustieteellisen tiedekunnan pyynnöstä olen tänään tekemälläni päätöksellä nähnyt hyväksi yliopistoasetuksen 1 §:n 2 momentin nojalla myöntää Tiedekunnalle luvan toimeenpanna vuonna 2010 tohtoripromootion.

Helsingissä, Helsingin yliopiston kanslerinvirastossa, 10. päivänä lokakuuta 2008

Kansleri *Ilkka Niiniluoto*

Kanslerinsihteeri *Heikki Pihlajamäki*

Riemutohtoreiden vihkiminen

Akateemista perinnettä noudattaen vihitään tässä tilaisuudessa riemutohtoreiksi ne lakimiehet, joiden tohtoriksi väittelemisestä on tänä keväänä kulunut 50 vuotta tai enemmän. Riemutohtoreiden vihkimisellä tiedekunta haluaa osoittaa arvostustaan pitkän ja ansiokkaan päivätyön suomalaisessa yhteiskunnassa tehneille omille tohtoreilleen. Tiedeyhteisölle tuottaa erityistä iloa se, että näistä kolmesta jo varttuneeseen ikään ehtineestä lakitieteen tohtorista yksi on päässyt paikalle tänään. He tuovat tervehdyksen ajalta, jolloin suomalainen oikeustiede etsi sodan jälkeen uutta suuntaa ja pohjaa, jonka varassa seuraavat sukupolvet ovat voineet jatkaa omaa tieteellistä työtään. Riemutohtoreiksi vihittäville annetaan todistukseksi vihkimisestä diplomi, joka allekirjoituksineen ja sinetteineen varmistaa tiedekunnan päätöksen.

Alkaessaan vihkimistoimituksen promoottori pani tohtorinhatun päähänsä ja hänen esimerkkiään seurasivat kaikki salissa olleet tohtorit. Riemutohtoreiden vihkimisen aluksi promoottori luki seuraavan vihkimiskaavan:

Iam múnus meum suscípíam

Ego / Urpo Kangas, // ipse lúris Dóctor, //
promótor / legítimē, constitútus //
ex decreto / amplíssimj ordinis iurisconsultórum //
in memóriam / súmmj in iurisprudéntiā honóris //
Iuris Doctóres semisaeculáres / renúntio //
et insígnibus / súmmae illíus dignitátis / dénuo órno //
vos víros illustríssimos //

Simo Johannes Zitting, Toivo Viljam Sainio, Bengt Henry Gabriel Arne Broms.

Simo Johannes Zitting

Simo Zitting on suomalaisen oikeustieteen ikoni, jonka merkitystä oikeustieteen oppihistoriassa ei kukaan voi asettaa kyseenalaiseksi. Häneen henkilöityy analyttisen siviilioikeuden läpimurto suomalaisessa oikeustieteessä. Hänen väitöskirjastaan tuli vedenjakaja menneisyyden ja tulevaisuuden välillä. Hänen tutkimustyönsä on ollut kauttaaltaan laadukasta. Vähääkään liioittelematta voidaan todeta, että suomalainen oikeustiede on Simo Zittingille suuressa kiitollisuuden velassa.

Toivo Viljam Sainio

Toivo Sainion väitöskirjan aihe on tänä päivänä ajankohtaisempi kuin koskaan. Muukalaisten oikeusasemaa käsitellyt väitöskirja oli pioneerityö. Sitä kirjoittaessaan Sainio tuskin aavisti, miten nopeaa suomalaisen yhteiskunnan monikulttuuristuminen tulisi olemaan. Väitöskirjassa tarkastellut oikeudelliset ongelmat olivat ajankohtaisia New Yorkissa, jossa Sainio kirjoitti väitöskirjaansa 1950-luvun loppupuolella. Ja ne ovat sitä yhä edelleen. Sainio toimi myöhemmin Turun yliopiston valtiosääntöoikeuden ja kansainvälisen oikeuden professorina ja oli pidetty ja arvostettu opettaja.

Bengt Henry Gabriel Arne Broms

Te kirjoititte laudaturkirjoitukset kauppaoikeudesta ja siviilioikeudesta. Opettajananne oli myös Toivo Mikael Kivimäki, jolle kirjoititte laudaturkirjoituksen. Hänen kannustamanaan lähditte kirjoittamaan väitöskirjaa Michiganiin. Siellä pääaineenne muuttui kansainväliseksi oikeudeksi. Toimitte ensin Turun yliopiston valtiosääntöoikeuden ja kansainvälisen oikeuden professorina ja sieltä siirryitte vuonna 1970 Helsingin yliopiston kansainvälisen oikeuden ja valtiosääntöoikeuden professorin virkaan. Te olette tehnyt merkittävän elämäntyön opettajana, tutkijana ja kansainvälisesti arvostettuna huippuasiantuntijana.

Pyydän nyt vihittäviä riemutohtoreita tohtorivuosiensa mukaisessa järjestyksessä vastaanotamaan heille myönnetyn diplomin. Riemutohtorin diplomin noutaa Simo Zittingin puolesta hänen tyttärensä *Meri Ahtela*, joka opiskelee oikeustieteellisessä tiedekunnassa. Professori emeritus Toivo Sainio promovoidaan riemutohtoriksi poissaolevana.

Kunniatohtoreiden vihkiminen

Riemutohtorien saatua diplominsa seurasi kunniatohtoreiden vihkiminen.

Oikeustieteen kunniatohtoreiksi vihitään kaksitoista tutkijaa ja yhteiskunnallista vaikuttajaa. Vihittävät ovat tehneet suuriarvoista työtä kukin omalla sektorillaan kansallisen ja kansainvälisen kehityksen hyväksi. Kunniatohtoriksi vihkimisellä tiedekunta haluaa osoittaa kunnioitustaan tätä työtä kohtaan.

Till juris doktorer honoris causa promoveras tolv forskare och samhällliga påverkare.

Mit der Verleihung der Ehrendoktorwürde will die Fakultät ihre Ehrung für die äusserst wertvolle Arbeit zum Ausdruck bringen, welche die zu promovierenden im Bereich der rechtswissenschaftlichen Forschung, der internationalen rechtlichen Zusammenarbeit und der Entwicklung einer die Menschenwürde achtenden demokratischen Rechtsordnung geleistet haben.

The Faculty of Law will confer the title of honorary doctor in Laws upon twelve scholars and eminent thinkers. By this act, the Faculty wishes to express its appreciation for the valuable work that these scholars have carried out in research related to legal order and in enhancing international legal cooperation and respect for human dignity.

Ídem ego / Urpo Kangas, // ipse Iuris Dóctor, //
promótor / legítime constitútus, // ex
decréto / amplíssimi órdinis iurisconsultórum, //
Iuris Doctríces et Doctóres / honóris causa / renúntio //
insignibúsque huius dignitátis / orno //

Maarit Jänterä-Jareborg, Pauliine Koskelo, Riitta-Leena Paunio, //

vósque víros illustríssimos //

Christian von Bar, Hans Petter Graver, Vagn Greve, David Kennedy, Kjell Åke Modéer,
 Michael Stolleis, Aarno Arvela, Olli-Pekka Kallasvuo, Jacob Söderman.

Professor Christian von Bar

Sie sind ein großer europäischer Forscher für Zivilrecht und Ihre Forschungen im Bereich des europäischen Privatrechts, des internationalen Privatrechts und der vergleichenden Rechtswissenschaft sind international anerkannt. Die Bedeutung Ihrer wissenschaftlichen Arbeit bleibt über Generationen bestehen. Bei der Harmonisierungsarbeit des europäischen Zivilrechts sind Sie eine treibende Kraft und mit Ihrem beachtenswerten Einsatz haben Sie dazu beigetragen, eine gemeinsame Wertgrundlage für die europäische Rechtsordnung aufzubauen.

Professor Hans Petter Graver

De er en høyt respektert vitenskapsmann både i og utenfor Deres eget hjemland. Som spesialområder har De konkurranserett, forvaltningsrett og Europarett. Deres forskning er preget av solid teoretisk kunnskap og De behersker de vitenskapelige metodene til fulle. De tar rettsvitenskapen på alvor med et humoristisk glimt i øyekroken. Vi finner har i lang tid hatt den glede å kunne drive nært samarbeid med Dem.

Professor emeritus Vagn Greve

Ni är den ledande forskaren i straffrätt i Er generation. Er ansenliga vetenskapliga produktion omfattar och täcker straffrätten och den övriga kriminalvetenskapen. Ni har under flera årtionden deltagit i det nordiska samarbetet och genom Er insats på ett betydande sätt påverkat forskarutbildningen inom straffrättens område. Ert arbete har varit av stor betydelse för de straffrättsliga idéerna i Finland.

Professori Maarit Jänträ-Jareborg

Te olette kansainvälisesti erittäin arvostettu tutkija, jonka laajan tuotannon pääasiallinen painopiste sijoittuu kansainväliseen perheoikeuteen ja modernin perheoikeuden uusiin ongelmiin. Teidät on kutsuttu Haagin kansainvälisen oikeuden akatemian tieteellisen neuvoston jäseneksi ja myös molempien suomalaisten tiedeseurojen jäseneksi. Minulla on erityinen ilo promovoida kunniatohtoriksi opiskelutoverini Helsingin yliopistosta, joka täältä siirtyi luomaan kansainvälistä uraansa Uppsalan yliopistoon.

Professor David Kennedy

You are the world's leading theorist in International Law as well as the founding father of the critical school of thought in International Law and Human Rights. Many are the students whom you have taught and supervised or who have received a lasting impression from your extensive and unorthodox writings. Few – if any – legal scholars have had the kind of worldwide influence that you enjoy.

You have also acted as a professor in world's leading universities, Harvard, London, Paris, and others. Among those, we are happy to note, is the University of Helsinki. For a long time you have had close relations with the researchers of International Law at our Faculty of Law. You have taught here, you have supervised students from the University of Helsinki and you have acted as an examiner to them at your home University, Harvard, as well as here in Finland. And you have participated in and led research projects in association with researchers from Helsinki. Study of International Law and Human Rights would not be as active and prolific in Helsinki without your long-standing and continuing encouragement.

Professor emeritus Kjell Åke Modéer

Ni är en lärd och ansedd rättshistoriker, som varit särskilt intresserad av lärdomshistoria, av växelverkan mellan rätt och kultur och förbindelsen mellan rätt och religion. Även komparativ rättshistoria har legat Er varmt om hjärtat. Ni har omfattande internationella kontakter, flera internationella förtroendeuppdrag, och synnerligen nära kontakter med våra finska rättshistoriker vid Helsingfors universitet.

Professor emeritus Michael Stolleis

Sie sind ein anerkannter Wissenschaftler – Primus inter pares. Ihr wissenschaftliches Zuhause liegt im öffentlichen Recht und Sie sind weltweit ein führender Rechtshistoriker Ihrer eigenen Generation. Ihre wissenschaftlichen Veröffentlichungen sind erstaunlich breitgefächert und äußerst renommiert. Sie sind ein ausländisches Mitglied zahlreicher Wissenschaftsakademien und für Ihre wissenschaftlichen Verdienste sind Sie oft zum Ehrendoktor promoviert worden. Finnische Rechtshistoriker haben die Ehre, mit Ihnen bereits seit Jahren zusammenzuarbeiten

Asianajaja Aarno Arvela

Te olette oikean asian ajaja. Korkea ammattieettinen asennoituminen työhönne on yleisesti tunnustettu ja arvostettu. Teitä pidetään esimerkillisenä asianajajana, joka huolehtii syytetyn puolustuksesta oikeusvaltion arvokkuuden edellyttämällä tavalla. Te ette elämöi ammatillanne, ja toimintanne on aatteellisten pyrkimysten ohjaamaa. Kollegat kunnioittavat Teitä ja ovat valinneet Teidät lukuisiin luottamustehtäviin Suomen Asianajajaliitossa. Olette toiminnallanne vaikuttanut kansalaisten oikeusturvan hyväksi kunnioitettavalla tavalla.

Toimitusjohtaja Olli-Pekka Kallasvuo

Te olette tehnyt hienon uran elinkeinoelämän palveluksessa. Teidät tunnetaan innostuneena ja innostavana yritysjohtajana. Juristin koulutuksella Te ratkaisette eteenne tulevat ongelmat samalla tarkkuudella ja perusteellisuuudella kuin tuomari. Kyky tehdä päätöksiä ja perustella ne hyvin on edellytys sille, että Teidät on nimitetty monien vastuullisten tehtävien jälkeen Nokian toimitusjohtajaksi. Oikeusvaltion ja hyvinvointivaltion rakentaminen ei ole mahdollista, jos kansantalouden kannalta välttämätön elinkeinoelämä ei ole kunnossa ja sen johdossa kansakunnan parhaat voimat.

Korkeimman oikeuden presidentti Pauliine Koskelo

Te olette vastuunkantaja tuomioistuinlaitoksen huipulla. Ettekä Te ole koskaan vastuuta vältellytkään. Aloittitte oikeusministeriön lainvalmisteluosastolla ja toimitte siellä eri tehtävissä vuosikymmenen ajan. Sieltä siirryitte Euroopan Investointipankin oikeudelliselle pääosastolle ja päädyitte sen johtajaksi. Sieltä palasitte kotimaahan korkeimpaan oikeuteen. Korkeimman oikeuden presidenttinä olette voimakkaasti puolustanut riippumatonta tuomioistuinlaitosta ja vaatinut sen toimintaedellytysten tehokasta turvaamista. Oikeuslaitoksen kehittämistyö on perustyötä toimivan oikeusvaltion hyväksi.

Eduskunnan oikeusasiamies emerita Riitta-Leena Paunio

Te olette tehnyt elämäntyönne perus- ja ihmisoikeuksien hyväksi hallintokäytännössä. Tekemällänne työllä on ollut keskeinen merkitys sille, että perus- ja ihmisoikeuksien painoarvo viranomaistoiminnassa on kasvanut. Eduskunnan oikeusasiamiehenä olette tinkimättä puolustanut niitä henkilöitä, jotka ovat joutuneet oikeudenloukkauksen kohteeksi ja arvostellut perustellun ankarasti niitä, jotka ovat sivuuttaneet omassa ratkaisutoiminnassaan kaikille kansalaisille loukkaamattomina kuuluvat perus- ja ihmisoikeudet.

Kansanedustaja Jacob Söderman

Te olette ainoa kunniatohtoriksi vihittävistä, jolla on Helsingissä oma muistolaatta. Olette saanut tämän kunnian sen johdosta, että olette kiivennyt 1940-luvulla Pikkukoskella pikku-poikana kuusen latvaan ”tähyilemään merirosvoja ja muita Euroopasta Suomea uhkaavia vaaroja”. Sieltä Te näitte kerralla myös tulevan elämänuranne. Se hakee vertaistaan. Olette toiminut Eduskunnan oikeusasiamiehenä, maaherrana, kansanedustajana, Euroopan yhteisön oikeusasiamiehenä, perustuslakivaliokunnan varapuheenjohtajana ja Helsingin yliopiston konsistorin jäsenenä. Te olette tunnettu siitä, että Teillä on tuomarinrohkeutta, kykyä esittää perusteltua kritiikkiä ja myös sellaista siviilirohkeutta, joka on välttämätöntä kaikessa yhteiskunnallisessa toiminnassa.

Promoottori jatkoi:

Pyydän nyt vihittäviä kunniatohtoreita aakkosjärjestyksessä vastaanottamaan korkeimman yliopistollisen oppiarvon merkit, tohtorin hatun ja miekan sekä diplomin.

Jag ber hedersdoktorerna i alfabetisk ordning mottaga den högsta akademiska värdighetens symboler, doktorshatten och doktorsvärjan samt diplomet.

I ask now honorary doctors in alphabetical order to receive the highest symbols of the academic degree, the doctor's hat, sword and diploma.

(Kunniatohtorit noutivat arvomerkit)

Vihkimisen aikana Ylioppilaskunnan Soittajat esittivät *Edvard Griegin* Preludin Holberg-sarjasta op. 40.

Tohtorikysymyksen esittäminen primustohtorille

Tämän jälkeen on vielä, ennen kuin väitelleet nuoret tohtorit vihitään, vanhan tavan mukaan esitettävä väitelleiden tohtoreiden vastattavaksi tieteellinen kysymys. Kysymyksen esittäminen ja siihen vastaaminen muistuttavat niiden opintojen vakavuudesta, joita vihittävät tohtorit ovat harjoittaneet. Pyydän professori *Raimo Lahtea* esittämään tämän kysymyk-

sen ja Teitä, *Sakari Melander*, joka olette nyt vihittävästä tohtoreista ensimmäisellä kunniasijalla, siihen vastaamaan.

Professori *Raimo Lahden* esittämä kysymys kuului seuraavasti: Mitä Euroopan unionin rikosoikeudellisen toimivallan laajentaminen merkitsee kriminaalipolitiikalle?

Primustohtori *Sakari Melanderin* vastaus oli seuraava:

Rikosoikeus on viimeisten kymmenen–viidentoista vuoden aikana voimakkaasti eurooppalaistunut. Perinteinen näkemys on ollut, että rikosoikeus on korostuneen kansallinen oikeudenala. Erityisesti Euroopan unionin rikosoikeuden kehittyminen ja rikosoikeudellisen toimivallan laajentaminen on muuttanut tätä käsitystä. Toisaalta on hyvä muistaa, että Euroopan unionin rikosoikeus ei ole tullut tyhjästä, vaan EU:ssa on ollut rikosoikeudellista kehitystä jo muodollista EU-rikosoikeuden Maastrichtin sopimuksesta alkanutta historiaa pidempään. Maastrichtin sopimuksesta kuitenkin alkaa EU-rikosoikeuden virallinen historia, joka osoittaa EU:n rikosoikeudellisen toimivallan nopeasti aktivoituneen ja tehostuneen.

Rikosoikeuden eurooppalaistuminen on viime aikoina ollut aivan erityisen ajankohtainen asia. Vuoden 2009 joulukuun alusta voimaan tullut Lissabonin sopimus on perusteellisella tavalla muuttanut Euroopan unionin rikosoikeudellista toimivaltaa. Rikosoikeus on tavallaan saatettu osaksi unionin yleistä rakennetta ja politiikkaa.

Kansallisen rikosoikeuden kannalta Euroopan unionin rikosoikeus on muuttanut rikosoikeuden perusteita. Rikosoikeuden oikeuslähte- ja laintulkintaopeissa ei voi keskittyä enää yksinomaan kansalliseen oikeuteen. EU-oikeudellisen tulkintavaikutuksen kautta EU:ssa annetut rikosoikeudelliset puitepäätökset ja direktiivit tulee huomioida kansallisessa lainsoveltamistoiminnassa. Kansalliselle lainsoveltajalle tämä voi tulla yllätyksenä. Tästä syystä EU-rikosoikeuden osaamista olisi syytä rikosoikeudessa tuntuvasti lisätä.

EU-rikosoikeus yhdistää aineellista rikosoikeutta sekä sen lähentämistä jäsenvaltioissa ja rikosprosessioikeudellista yhteistyötä, joka perustuu päätösten vastavuoroiseen tunnustamiseen. Kansallisella tasolla Euroopan unionin rikosoikeudellisen toimivallan laajentaminen näin lähentää rikosoikeutta ja rikosprosessioikeutta ja oikeastaan edellyttää näiden oikeudenalojen tutkimuksellista lähentämistä. Aineellisen rikoslainsäädännön lähentäminen on meilläkin muuttanut useaa rikoslain säännöstä. Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen omaksuminen taas on perustavalla tavalla muuttanut perinteistä keskinäisen

oikeusavun järjestelmää. Olemme siirtyneet lähemmäksi rikosoikeudellisten tuomioiden ja päätösten vapaata liikkuvuutta.

Euroopan unionia on usein syytetty kriminaalipoliittisen näkemyksen puuttumisesta. Tästä huolimatta unionissa vallitsee tietty kriminaalipoliittinen linja. Tämä linja on kovin erilainen kuin mihin meillä kansallisesti on totuttu. Unionissa korostetaan taistelua rikollisuutta vastaan, turvallisuuslähtökohdista toteutettua rikollisuuden kontrollia sekä tehokkaita sanktioita. Tämänkaltaisella kriminaalipoliittisella linjalla on vaikutusta rikosoikeuden sisältöön. Se ilmenee esimerkiksi laajentuvana osallisuusvastuuna ja valmistelukriminalisointien tai niitä muistuttavien kriminalisointien lisääntymisenä. Erityisesti järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaan liittyvänä tämä kriminaalipoliittinen linja näkyy jo Suomenkin rikoslainsäädännössä.

Kaikkiaan Euroopan unionin rikosoikeudellisen toimivallan laajentuminen on kriminaalipoliittikan ja rikosoikeuden kannalta suuri muutos. Se asettaa haasteita niin oikeustieteelliselle tutkimukselle, lainvalmistelulle kuin tuomioistuintoiminnalle. Ennen muuta se merkitsee, että rikosoikeus ei ole enää korostuneen kansallinen oikeudenala.

Professori Raimo Lahden ilmoitettua hyväksyvänsä vastauksen promoottori jatkoi:

Väitelleiden tohtoreiden vihkiminen

Tämän jälkeen suoritan väitelleiden tohtoreiden vihkimisen ja jaan väitelleille tohtoreille hatun, miekan ja diplomin. Hattu symboloi henkistä itsenäisyyttä ja riippumattomuutta, miekka taistelua korkeimman sivistyksen puolesta. Diplomi allekirjoituksineen ja sinetteineen varmistaa tiedekunnan päätöksen.

Väitelleiden tohtoreiden vihkimisen aluksi promoottori luki seuraavan vihkimiskaavan:

Ídem ego / Urpo Kangas, // ipse Iuris Dóctor, //
 promótor / legítime constitútus, //
 ex decréto / amplíssim*í* órdinis iurisconsultórum, //
Iuris Doctrícis et Doctóris, / summ*i* in iurisprudéntia honóris, /
 ómnibus insígnibus, iúribus, privilégiis / múni*o* /
vos dóminas dominósque claríssimós // quórum nómina / órdine litterárum / enumerábo, //
 ita támen, // ut prímum lócum ténens / prímus, //
 secúndum lócum ténens / última //
nominétur

Pyydän vastavihittyjä tohtoreita aakkosjärjestyksessä, kuitenkin priimus ensimmäisenä ja ultima viimeisenä, vastaanottamaan korkeimman yliopistollisen oppiarvon merkit, tohtorinhatun ja miekan sekä diplomin.

Jag ber de nyssvigda doktorerna i alfabetisk ordning, dock primus först och ultima sist, mottaga den högsta akademiska lärdomsgradens symboler, doktorshatten och doktorsvärjan samt diplommet.

Sakari Kristian Melander
Pentti Heimo Ahmas
Tobias Michael Bräutigam
Riitta Anneli Burrell
Johan Christian Bärlund
Kaijus Tuomo Ervasti
Dorota Anna Gozdecka
Alice Guimaraes-Purokoski
Ossi Antero Haapaniemi
Suvianna Kaarina Hakalehto-Wainio
Leena Kristiina Halila
Ilari Untamo Hannula
Max Johan Casper Herler
Päivi Maarit Hirvelä
Ari Juhani Hirvonen
Tuomas Iiro Mikael Hupli
Mikko Ilmari Huuskonen
Johan Mika Illman
Laura Marjatta Kalliomaa-Puha
Petter Brynolf Kavonius
Gisela Görel Margareta Knuts
Reijo Juhani Knuutinen
Antti Juhani Kolehmainen
Mia Margareta Korpiola
Toomas Kaarel Kotkas
Timo Tuomas Kuokkanen
Petri Jussi Kuoppamäki
Tero Veikko Kurenmaa
Justus Mikael Könkkölä
Pirjo Maarit Helena Lamponen
Lasse Antero Lehtonen
Päivi Sirkku Maria Leino-Sandberg
Ulla Susanna Liukkunen
Marianne Solveig Kristina Malmgrén
Jussi Pekka Matikkala
Marko Aarni Johannes Mononen

Anna Pauliina Mäki-Petäjä-Leinonen
Eero Henrik Nordberg
Lars Marcus Norrgård
Olli Ilkka Norros
Anna Karolina Nylund
Satu Kristiina Paasilehto
Irma Anneli Pahlman
Jukka Sakari Palm
Sanna Maija Palo
Olli Heikki Juhani Perttunen
Ritva Anneli Pykäläinen-Syrjänen
Ilkka Hannu Ville Pönkä
Ilkka Jussi Rahnasto
Lauri Railas
Juha Tapani Raitio
Esko Juhani Romppainen
Eila Marjatta Rother
Kai Kristian Siikavirta
Eija Tellervo Siitari-Vanne
Vesa-Pekka Juhani Silaskivi
Jukka Antero Siro
Viveca Margareta Still
Immi Tallgren
Päivi Hannele Tiilikka
Jarkko Olavi Tontti
Kaius Tapani Tuori
Kari Vilhelm Uoti
Laura Kyllikki Walin
Iisa Maria Vepsä
Olli Ilari Wikberg
Väinö Sakari Fredrik Wuolijoki
Maria Kristiina Äimä
Salla Kristiina Lötjönen

Vihkimisen aikana Ylioppilaskunnan Soittajat esittivät *Einojuhani Rautavaaran* Pelimannit op. 1, *Edvard Griegin* Gavotti ja Air, Holberg-sarjasta op. 40 sekä *W. A. Mozartin* Divertimento D-duuri KV 136.

Promootioruno

Tämän jälkeen seurasi tänään promovoidun oikeustieteen tohtorin, kirjailija *Jarkko Tontin* promootioon kirjoittama juhlaruno Lain laita, jonka esitti lausuja *Noora Dadu*.

LAIN LAITA

Minä kysyn sinulta, oi Runotar, miten on lain laita?

Miksi senaattiin on ylösrakennettu circus?

Miksi senaattorit pukeutuvat ilvehtijäin naamioihin

ja leikkivät gladiaattoreiden kanssa

sen sijaan että laatisivat lakeja?

Koska barbaarit ovat tulleet, sinä vastaat,

kauan sitten ovat barbaarit tulleet

he kisaavat kullalla silatuilla vaunuilla

he säättävät lait

eikä senaattoreita enää tarvita

lain miehiksi,

lain naisiksi

barbaarien hovissa on sija narrille ja kauppiaalle

barbaarit ovat aina oikeassa

totisesti he ovat oikeassa.

Entä filosofit, minä kysyn sinulta,

miksi filosofitkin ovat hiljaa

ja kirjoittavat siitä mitä toiset filosofit ovat kirjoittaneet

siitä mitä toiset filosofit ovat kirjoittaneet

siitä mitä toiset filosofit ovat kirjoittaneet?

Miksi akatemia on peittynyt tuhkaan?

Filosofin verhot riippuvat lattiaan saakka, sinä vastaat,

ovi on paksua lautaa, saranat veren ruosteessa

näppäimistöstä puuttuu kirjaimia,

heistä ei ole barbaareille vastusta,
totisesti heistä ei ole vastusta.

Minä kysyn uudestaan, oi Runotar, miten on lain laita,
miten keinuu oikeuden käynti?

Onko yhä käskynä vanhojen viisaus, jonka mukaan

hyvä tuomari on parempi kuin hyvä laki,
onko se notaarille käskynä,
kun hän ensi kerran istuu korkean pöydän taakse
pilvi paidan alla, sukat märkinä,

silmä kellossa, korvat kohti kuuta?

Vai onko käskynä, kuten myös neuvoo vanhojen viisaus,
että tuomarin pitää tarkasti tuntea laki,
sillä laki pitää hänellä olla ohjeena?

Miten näistä kahdesta valitaan, minä kysyn sinulta,

kun notaari káskee väen salista ulos

selaa kirjaa, märkäsukka, pilvipaita,

selaa ja kelaa

mutta hiljaisuus on paksu matto,

kello seinällä ajatusta nopeampi,

kuu katsoo ikkunan takaa, odottaa.

Ei laki vedä kahteen suuntaan, sinä vastaat,

vaan kolmeen, neljään

ja tuhannesta

tähtiin

kunnes kellosta tulee kuu
 ja ikkunalaudalle laskeutuu keltainen naakka,
 jonka laulu kuuluu lasista läpi,
 asian nimi, lain laita
 että onko varkaus,
 vasta nyt tietää märkäsukka, pilvipaita
 että onko tahallinen vaiko tapaturmainen haavoitus.
 Sitä nimeä ei ennen ollut
 ei tekemisellä, tekemättä jättämisellä
 ei ennen lain laittaa
 ole sen syntyä.

Ultiman puhe juhlavieraille

Promootiorunon jälkeen piti väitelleiden tohtoreiden ultima *Salla Lötjönen* seuraavan puheen juhlavieraille.

Arvoisat juhlavieraat, ärade gäster, sehr geehrte Gäste, ladies and gentlemen,

Mitä olisi ilo, ellei sitä voisi jakaa? Mitä olisi riemu, ellei se voisi kuplia ystävien ja työtovereiden kesken? Ilo ja riemu ovat kuin tieteelliset innovaatiot tai mullasta nouseva uusi kasvi – ne syntyvät yhteisestä kasvualustasta, ne kasvavat vain sopivasti ravittuina ja niiden hedelmistä nauttii parhaiten hyvässä seurassa.

Miellyttävänä tehtävänäni tämän promootion ultimana minulla on nyt kunnia esittää Teille, arvoisat juhlavieraat, vastaviihittyjen tohtoreiden puolesta yhteiset kiitoksemme siitä, että olette saapuneet iloitsemaan ja riemuitsemaan kanssamme tänä juhlapäivänä.

Te olette kaikki vaikuttaneet omalla toiminnallanne tämän juhlan onnistumiseen. Valtiovalta, yliopisto ja tiedekunta ovat yhdessä luoneet sen kasvualustan, mistä meidänkin tutkimuksemme ovat saaneet alkunsa ja ravintonsa. Parhaita esimerkkejä tästä tieteellisestä perustasta ovat tänään vihityt riemutohtorit. Niin he kuin opettajamme ja työtoverimme ovat luoneet ja pitäneet yllä sitä kehikkoa, jota myöten hapuilevat ajatuksemme ovat yrittäneet yhä ylemmäksi. Tuulisena päivänä olemme saaneet tukeutua kumppaneihimme, sukulaisiimme ja ystäviimme. Kiitos siitä, että jaoitte kanssamme tuon kasvun ajan. Keväisestä ajankohdasta huolimatta vietämme tänään eräänlaista yhteistä sadonkorjuujuhlaa.

We have witnessed today the ceremony of twelve doctors of honoris causa receiving their diplomas. Their work has inspired and will continue to inspire us and many others to even better accomplishments in the future. We have seen today that creative, international, multidisciplinary and multitalented achievements based on solid ethical ground, but which test the boundaries of traditions, will be awarded. I could not agree more on this list of attributes. The Conferment Ceremony Committee has chosen excellent role models for us. On behalf of us young scholars, thank you for accepting the invitation and sharing this event with us. Es ist uns eine große Ehre, daß sie mit uns diesen besonderen Tag gemeinsam zelebrieren.

När resurserna är ringa, är det ännu viktigare att hålla ihop. Vi har inte råd att stanna ensam i våra arbetsrum och bara titta på det egna bordet ur smal synvinkel. Alla medlemmar i forskarsamhället behövs för att bidra till det gemensamma syftet. Vi behöver lära oss av och med varandra. I dag och i kväll står vi inte ensamma. Ett rekordantal doktorer har promoverats, och i kväll skall vi ha mycket mysigt tillsammans. Hoppas vi får tillräckligt med sång och dans också.

Kiitos kanslerille, kiitos rehtorille ja vararehtoreille, tiedekunnalle, promoottorille, promootiotoimikunnalle ja kiitos koko yliopistoväelle ja juhlavieraille siitä, että saamme olla täällä tänään ja että jaatte tämän hetken kanssamme. Iloitkaamme ja riemuitkaamme yhdessä!

Promoottorin onnittelut

Promootiotoimituksen nyt päättyessä pyydän Teitä, professori Bengt Broms ottamaan vastaan kaikkien riemutohtoreiden puolesta lämpimät onnittelut. Teidän läsnäolonne tässä juhlassa on kauniilla tavalla korostanut oikeustieteellisen tutkimuksen ja lustitian palveluksessa suoritettun työn jatkuvuutta.

Tiedekunta esittää kunnioittavat onnittelunsa myös Teille, arvoisat kunniatohtorit. Kotimaisien kunniatohtoreiden vihkiminen on ollut tiedekunnalle arvokas ja mieluinen tehtävä.

Jag lyckönskar likaså hjärtligt våra utländska hedersdoktorer och hoppas, att detta tillfälle har varit ägnat att ännu förstärka de band, som har knutits mellan Er och vårt fakultet och dess lärare.

Ich gratuliere hertzlich auch den neuen ausländischen Ehrendoktoren und hoffe, dass diese Promotion die bestehenden Bande nochmals verstärkt, die Sie zu unserer Fakultät und zu ihren Lehrenden haben.

I express my warm congratulations to You, most honorable honorary doctors and hope that this promotion shall strengthen the relations between You and our Faculty and it's members.

Onnittelien tiedekunnan puolesta mitä lämpimimmin myös Teitä, väitelleet tohtorit. Tohtorin tutkintoa varten on vaadittu sitkeää ja määrätietoista työtä. Olette siten hyvin ansainneet sen juhlallisen huipennuksen, jota tohtoripromootio merkitsee. Toivotan Teille kaikille parasta menestystä urallanne, olkoon valintanne sitten tieteen vaativa, mutta myös paljon antava sarka taikka jokin muu asiantuntemuksellenne sopiva työ. Jag lyckönskar hjärtligt Er, Doktorer, och önskar Er all framgång i Er framtida verksamhet.

Maamme-laulu Vårt land

Promootioaktin näin päättyessä juhlayleisö nousi seisomaan, tohtorit ottivat hatun päästään ja tilaisuus salissa päätettiin yhteisesti laulettuun Maamme-lauluun.

Kulkue

Kellon lähetessä 14:ta juhlayleisö siirtyi Tuomiokirkon kellojen soidessa kulkueena promootiojumalanpalvelukseen. Ensimmäisenä kulkueessa kulki juhlamenojen ohjaaja *Jaana Norio-Timonen* ja hänen jälkeensä tulivat ensin promoottorin johtamina juuri promovoitu riemu-tohtori, kunniatohtorit ja väitelleet tohtorit, ja sen jälkeen pedellien johtamina yliopiston kansleri, rehtori ja vararehtorit, kollegion ja hallituksen puheenjohtajat, hallintojohtaja, dekaanit, professorit, yliopiston muut opettajat ja virkamiehet ja yliairut *Heikki Pihlajamäen* johtamina promovoitujen seuralaiset ja muu juhlayleisö. Taustalla soi Andante festivo

Promootiojumalanpalvelus

Juhlayleisö palaa jumalanpalveluksen jälkeen kulkueena takaisin yliopistoon kahden pedellin johdolla ensimmäisenä yliopiston kansleri ja rehtori, vararehtorit, kollegion ja hallituksen puheenjohtajat, hallintojohtaja, dekaanit, hallituksen jäsenet, vakinaiset professorit, ylikirjastonhoitajat, ylimääräiset professorit, emeritusprofessorit, dosentit, muut opettajat ja virkamiehet, juhlamenojen ohjaaja, promoottori, riemutohtorit, kunniatohtorit, tohtorit, yliairut, riemutohtoreiden seuralaiset, kunniatohtoreiden seuralaiset, tohtoreiden seuralaiset ja kutsuvieraat.

Ryhmäkuva promovoiduista yliopiston päärakennuksen aulassa